

Pääesikunta

Puolustusvoimien laadunvarmistuspäivä 13.4.2016

AQAP2110-uudistus ja
GQA-laadunvarmistustoiminta puolustusvoimissa

Laadunvarmistusjohtaja Oula Heikkinen, PE LOGOS
oula.heikkinen@mil.fi, 0299510934

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

1.4..2016

1

Esityksen sisältö

Uusi AQAP2110 julkaisu- mikä säilyy / muuttuu?

Siirtymäpolut uuden AQAP2110-julkaisun käyttöön

Puolustusvoimien laadunvarmistuksen linjaukset tuleville vuosille

PV:n laadunvarmistusvaatimuksista

Puolustushankinnoissa käytetään useimmiten laadunvarmistusvaatimuksina AQAP-julkaisuja (NATO Allied Quality Assurance Publication)

- AQAP 2110 Laadunvarmistusvaatimukset suunnittelulle, tuotekehitykselle ja tuotannolle
 - Tyypillisin AQAP- vaatimus puolustusvoimien hankinnoissa
 - AQAP2105:n (laatusuunnitelman sisältöä kuvaava AQAP) noudattamista vaaditaan usein AQAP2110:n ohella
 - AQAP 2210 julkaisun noudattamista voidaan vaatia AQAP2110:n ohella sopimuksessa, jos hankittava tuote sisältää ohjelmistoja
- AQAP 2131 Laadunvarmistusvaatimukset lopputarkastukselle
- ISO9001 standardin osia tai AQAP- julkaisuja soveltuvin osin (yksittäisiä kohtia) voidaan myös sisällyttää sopimusvaatimuksiksi

Huom! Valmiille tuotteille (ns. COTS tai hyllytavaralle) ei käytetä mitään yllä olevista vaatimuksista.

AQAP2110-julkaisun päivityksen tilanne

- ISO9001:2015 päivitys on julkaistu syksyllä 2015
=> tarve uudistaa AQAP2110.
- AQAP- kehitystyötä tekee NATO:n laadunvarmistustyöryhmä (AC327 WG2).
 - Suomi mukana Participating Partner Nation-
statuksella.
- Uusi AQAP2110-julkaisu on vielä viimeisimmällä katselmointikierroksella. Viive virallisessa julkistamisessa johtuu NATO-byrokratiasta.

AQAP2110 uusi versio- mitä säilyy/ muuttuu?

- AQAP2110 on linjassa ISO9001:2015 muutosten kanssa
 - ISO9001:2015 korostuu edelleen asiakaskeskeisyys
 - Seuraavat aihepiirit tuotu "uusina" esille ISO9001:2015 standardissa
 - Riskilähtöisyys
 - Yrityksen toimintaympäristön ja sidosryhmien syvällinen tuntemus
 - Johdon vahva sitoutuminen asiakaslähtöisyyteen ja laatu- ja toiminnan kehittämistyöhön
 - PDCA- ajattelu kaikissa toiminnoissa ja tasoilla
 - Dokumentaatioon liittyvät vaatimukset melko joustavia

AQAP2110 uusi versio- mitä säilyy/ muuttuu?

- Verrattuna ISO9001:2015 standardiin, AQAP2110-julkaisussa korostuvat seuraavat puolustushankintojen moniulotteisuudesta ja kriittisyydestä johtuvat aihepiirit
 - **Laatujärjestelmän dokumentoitivaateet.** Asiakkaalla oikeus hylätä toimittajan laatujärjestelmä.
 - **GQAR:n/ ostajan laajat oikeudet** mm. oikeus tarkastaa toimittajan ja alihankkijoiden AQAP2110:n mukaisuus.
 - **Johdon edustaja.** Johdosta nimettävä edustaja GQA-asioiden hoitamista varten.
 - **Riskienhallinta.** ISO31000:2009 standardin noudattamista vaaditaan (ellei sopimuksessa toisin sovita).

AQAP2110 uusi versio- mitä säilyy/ muuttuu?

- Verrattuna ISO9001:2015 standardiin, AQAP2110-julkaisussa korostuvat seuraavat puolustushankintojen moniulotteisuudesta ja kriittisyydestä johtuvat aihepiirit
 - **Mittauslaitteet.** ISO10012:2003 standardin noudattamista vaaditaan. Mittausten tekeminen uudelleen GQAR:n/ostajan pyynnöstä, mikäli alun perin mitattu tulos todetaan tehdyksi kalibroimattomalla mittauslaitteella.
 - **Laatusuunnitelma (AQAP2105) ja vaatimustenmukaisuusmatriisi** (systemaattinen objektiivisen näytön kerääminen projektin aikana valmiin tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi).
 - **Konfiguraationhallinta.** ACMP-2100 (ISO10007) julkaisun mukaisia käytäntöjä vaaditaan.

AQAP2110 uusi versio- mitä säilyy/ muuttuu?

- Verrattuna ISO9001:2015 standardiin, AQAP2110-julkaisussa korostuvat seuraavat puolustushankintojen moniulotteisuudesta ja kriittisyydestä johtuvat aihepiirit
 - **Aktiivinen kommunikointi asiakkaalle.**
 - **Käyttövarmuusasiat, "Dependability" (ADMP).**
 - **Alihankkijaverkoston hallinta** mm. vaatimusten valuttaminen alihankintaketjuun. Huom! Prime- toimittaja täysin vastuussa kokonaistoimituksesta ja siten myös alihankkijoistaan.

AQAP2110 uusi versio- mitä säilyy/ muuttuu?

- Verrattuna ISO9001:2015 standardiin, AQAP2110-julkaisussa korostuvat seuraavat puolustushankintojen moniulotteisuudesta ja kriittisyydestä johtuvat aihepiirit
 - **Väärennosten käytön ehkäisyyn liittyvät asiat.**
 - **CoC, vaatimuksenmukaisuustodistus.**
 - **Monia tarkennuksia** mm. poikkeavan tuotteen käsittelyyn, asiakastyytyvyyteen, sisäisiin auditointeihin, johdon katselmuksiin sekä poikkeamiin ja niiden korjaaviin toimenpiteisiin liittyviin menettelyihin.

Mistä AQAP 2110-julkaisu löytyy?

NATO Standardization Office Internet-sivut:

<http://nso.nato.int/nso/>

hakusanaksi "AQAP-2110"

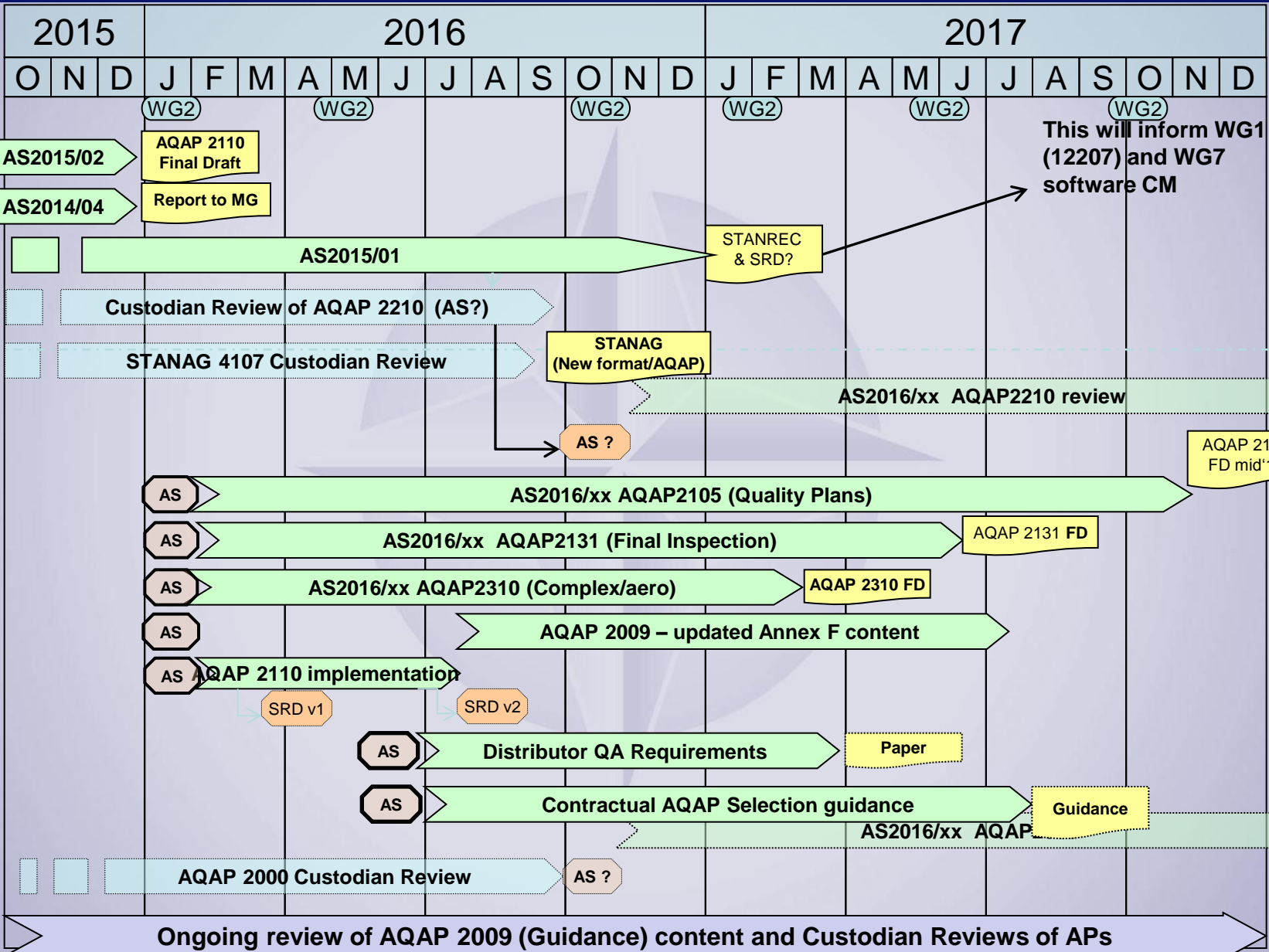

NATO
OTAN

WG2 Programme of Work Jan 16

EXISTING ACTIVITY

PROPOSED ACTIVITY

Work Detail

Siirtymäpolut uuden AQAP2110-julkaisun käyttöön

- Puolustusvoimat ei vielä toistaiseksi vaadi sopimuksissa uuden ISO9001:2015 / uuden AQAP:n käyttöä, vaan vaaditaan ISO9001:2008 tai uudempi / AQAP2110 ed.3 tai uudempi.
- Siirtymäpolku uuteen AQAP2110- julkaisuun on määritettävät tapauskohtaisesti. Siirtymä on vahvasti sidoksissa uuden ISO9001:2015 käyttöönottoon yrityksessä ja sopimuksen keston.
- Puolustusvoimien hankintojen tavoite on, että puolustusvoimat saa tavoittelemansa suorituskyvyn käyttöön ajallaan. Näin ollen toimivia käytäntöjä ei missään nimessä saa sotkea – **"Älä korjaa, jos se ei ole rikki!"**
 - Kaikesta huolimatta siirtymä uuteen AQAP2110-julkaisuun (ja ISO9001:2015 standardiin) on tehtävä siirtymäajan puitteissa (syyskuu 2018).
 - Siirtymään liittyvät riskit tulee tunnistaa ja hallita.

Siirtymäpolut uuden AQAP2110-julkaisun käyttöön

- **Uudet alkavat projektit**, jotka jatkuvat vielä syksyn 2018 jälkeen
 - Sopimuslausekkeeksi heti uusi AQAP2110-julkaisu huomautuksella, että
 - toimittajan toiminnan tulee olla joko heti AQAP2110 mukainen
 - tai
 - toimittaja osoittaa nykyhetken yhdenmukaisuuden AQAP 2110 ed 3 kanssa ja esittää suunnitelman, miten uuteen AQAP2110 versioon siirrytään annetun siirtymäajan puitteissa (takaraja syyskuu 2018).
 - Prime-toimittajan on huomioitava uuden AQAP2110-julkaisun vyöryttäminen alihankintaketjussa.

Siirtymäpolut uuden AQAP2110-julkaisun käyttöön

- **Meneillään olevat projektit**, jotka jatkuvat vielä syksyn 2018 jälkeen
 - Siirtyminen uuden AQAP2110-julkaisun käyttöön tulee tarkastella tapauskohtaisesti.
 - Jos projekti loppuu syyskuun 2018 lähituntumassa, on AQAP2110 ed 3 säilyttäminen sopimusvaatimuksena hyväksyttävää.
- Tai
 - Jos projekti jatkuu vielä pitkään vuoden 2018 jälkeen, on siirtymä uuteen AQAP2110-julkaisuun sopimusvaatimuksena tehtävä. Yrityksen on esitettävä siirtymäsuunnitelma (takaraja syyskuu 2018).

Siirtymäpolut uuden AQAP2110-julkaisun käyttöön

- **Meneillään olevat projektit**, jotka loppuvat ennen syksyä 2018
 - AQAP2110 ed 3 vaatimuksen alun perin sisältäneissä sopimuksissa pääsääntöisesti pitäydytään alkuperäisessä vaatimuksessa.

AQAP sertifiointi

- Puolustusvoimat ei vaadi toimittajilta ISO9001- tai AQAP-sertifikaatteja. Tärkeintä on, että yrityksen toiminta vastaa standardin ja julkaisujen vaatimuksia ja on sujuvaa. Tämä voidaan arvioida tarjouskilpailun yhteydessä esim. pre award GQA- auditoinnilla.
- AQAP-sertifiointien merkitys ja toteutustapa (valtiohallinnon suorittama ns. toisen osapuolen sertifiointi/ kaupallisen sertifiointilaitoksen myöntämä sertifikaatti/ ei AQAP-sertifiointia lainkaan) vaihtelee NATO- maasta toiseen. Esim. Englannissa ei arvosteta muuta kuin korkeintaan virallista ISO-sertifiointia.
- NATO-laadunvarmistustyöryhmässä on käyty keskusteluja AQAP-sertifiointiin liittyvistä kysymyksistä mm. AQAP-julkaisun käyttöoikeudet (IPR- kysymys) eri tarkoituksiin.

Puolustusvoimien laadunvarmistuksen linjaukset tuleville vuosille

- **AQAP- julkaisut säilyvät jatkossakin puolustusvoimien sopimusvaatimuksina.**
- Uudistetut AQAP- julkaisut otetaan sopimusvaatimuksiksi (huom. siirtymäaika).
- Seurataan NATO:n AQAP- ja muun laadunvarmistustyön kehitystä osallistumalla NATO:n laadunvarmistustyöryhmään.
- **Puolustusvoimissa jatketaan toimittajien projektityön valvontaa AQAP:n mukaisella mandaatilla painopisteenä asetettujen sopimusvaatimusten täyttyminen ja riskienhallinta.** Myös siviilihankintoihin sovelletaan laadunvarmistusta.
- Syvennetään ymmärrystä kotimaisen puolustusteollisuuden laaduntuottokyvystä. Tavoitteena puolustusvoimilla on, että alan yritykset Suomessa ovat paitsi huippuosaajia myös toimintatavoiltaan luotettavia ja läpinäkyviä (AQAP:n mukainen toimintatapa).

PV:n laadunvarmistuksen organisaatio

- Päätoimiset laadunvarmistusalan edustajat PV:ssa:
 - Laadunvarmistusjohtaja Oula Heikkinen PELOGOS
 - Laadunvarmistuspäällikkö Kai Bruun, PVTIEDL
 - Laadunvarmistuspäällikkö Heikki Vilén, PVLOGLE TEKNOS LAAVASE
 - Laadunvarmistusinsinööri Johanna Lehmusoksa
 - Laadunvarmistusinsinööri Katri Lindén (hoitovapaalla)
 - Laadunvarmistusinsinööri Heidi Tukkimies
 - Laadunvarmistusinsinööri Tapani Koski
 - Laadunvarmistusinsinööri Sakari Ryynänen
- Lisäksi oto-GQAR:eja n. 15 eri puolilla PV:n organisaatiota.

